

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 36

V Gorici, v sredo 12. maja 1926.

Leto IX.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi se
računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdala konsorcij
»GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk Katoliške tiskarne
v Gorici, Riva Piazzula
štev. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. štev. 308.

Ali ni to zločin?

»Narodni svet« je nujno potreben in Slovani v Julijski Krajini ga želijo in hočejo imeti, to je dejstvo, preko katerega ne bodo prišli gotovi krogi okrog tržaške »Edinosti« z vsem ovinkarjenjem in sumničanjem. O tem pričajo nešteti razgovori, katere smo imeli z našimi ljudmi po deželi. To krepko poudarjajo mnogi dopisi, katere smo o tem vprašanju prejeli zadnje čase; le čitajte članek: »Glas ljudstva«, katerega priobčujemo na drugem mestu, pa se boste prepričali o resničnosti naše besede, če ste še v dvomih.

Še več! Ni samo dežela, ki odločno zahteva takojšnjo ustanovitev te vodilne organizacije našega ljudstva. Tudi v naših mestih, tudi v Gorici in Trstu vedno glasneje odmeva klic na »Narodnem svetu«. Misel o »Narodnem svetu« ni našla tople podpore in opore samo v naših vrstah, temveč je zajela že pretežno večino tako zvanih edinjašev po naših središčih. Na naslov onih maloštevilnih voditeljev, ki iz osebnih ali celo sebičnih nagibov skušajo zastaviti pot valu splošne ljudske volje, se slišijo v njihovem lastnem taboru ne baš laskave sodbe. Zlasti med mlajšimi edinjaši narašča resnično ogorčenje od dne do dne. Če bi njihova organizacija ne bila že od nekdaj docela okostenela ter ne bi bila po tradiciji in notranjem ustroju tako prikrojena, da ima v njej besedo samo par ljudi, bi ta nezadovoljnost bila prišla najbrže že do veljave. Ker je pa to, kakor rečeno, pri absolutistični tržaški narodni vladi nemogoče, sledi trop edinjaških privrženecv, med katerimi se mnogi tako radi bahajo s svojo korajžjo in brihtnostjo, pohlevno, brez odpora, mogoče nekoliko mrmraje, svojim nemilostnim voditeljem. Toda kljub temu žalostnemu, poniževalnemu stanju moramo z veseljem ugotoviti, da je misel o »Narodnem svetu« razgibala njihovo duševno jerobstvo in jih privedla do prepričanja, da je ustanovitev »Narodnega sveta« važna, potrebna in nujna.

Položaj je tedaj naslednji: na eni strani tisoči našega ljudstva, katerega vsaj na tihem podpira tudi pretežna večina edinjašev, z geslom: »Narodni svet«, na drugi strani peščica trmastih in oblastiželnih prvakov, ki skušajo osnovanje »Narodnega sveta« preprečiti. Kako težka in nepopravljiva je krivda, ki pada na nje in njihovo razdiralno početje, naj presodi vsak sam. Če pa se pomislimo, v kakih razmerah naj bi slavila njihova samoljubna in koristolovska politika svojo zmagó, potem se poveča njihova krivda v — zločin.

Težka je obsodba, ki smo jo zapisali in nismo jo izrekli radi, toda ko motrimo pogubno igro, ki jo igrajo nekateri edinjaški gospodje z voljo celokupnega naroda, nam jo je sila razmer narekovala, vsilila.

V mesecih, pred katerimi je bil stavljen od naše strani predlog za ustanovitev »Narodnega sveta«, so šle preko naše dežele resne zadeve. Na dan je bilo vrženo učiteljsko vprašanje in vse kar je z njim v zvezi. V pretres je prišla delitev skupnih občinskih zemljišč z vso zapletenostjo in zamočanostjo, ki je za to vprašanje že od davna zna-

čilna. Bližajoča se likvidacija vojne škode v zvezi z neštetimi gospodarskimi zadatki je postala pereča. In v teh usodnih časih se najdejo maloštevilni častihlepneži, ki nočejo ničesar slišati o skupni obrambni organizaciji. Še več! Se najdejo tako zvani voditelji, ki to zaželje-

Kaj se godi po svetu

Angleška stavka se nadaljuje. Vlada in delavstvo ne popuščajo. Oba tabora pa uvidevata kolikšne posledice ima ta socialni boj. Vesti o kakem premirju še niso dosele.

Posredovalci.

Angleški vodilni možje so sprevideli, da bo stavka močno vplivala na ugled britskega imperija pa naj že zmaga ta ali ona stranka. Lloyd George je prevzel vlogo posredovalca. Pa doslej kljub vsem naporom še ni mogel doseči, da bi se stavka nehala.

Pač pa so objavile »Trade Unions«, da bo dano znamenje za konec stavke brž ko bo Baldwin, ministerski predsednik, ukazal podjetnikom, naj sprejmejo vse stavkujoče zopet na delo. Zveza rudarskih podjetnikov pa ne da od sebe nikakega glasu, marveč previdno molči in potiska le vlado v ospredje, češ, zdaj se pa ti zmeni z delavci kako in kaj. Vlada pa se bori za podjetnike. Razloge zato smo omenili že v zadnjih številkah »Straže«.

Velikega pomena pa je, da je največji posredovalec med delavstvom in vlado angleško javno mnenje, ki je vzgojeno v konservativni smeri. Angleški meščan, obrtnik in tudi kmet ne razume nove sile, ki si hoče priboriti moč v novi Angliji. Vajeno je, da si že od davna delijo vso moč v javnem življenju tori (konservativci) in vigi (liberalci). »Labour party« si še ni toliko osvojila angleške miselnosti, da bi nastopala enakovredno z onima dvema. Zato je večina angleške javnosti, kolikor je pač ni delavske, naklonjena vladi. S tem izgube delavci v borbi za svoje pravice močno karto in ne morejo svojih zahtev tako visoko postavljati. Ne moremo pa tajiti, da baš podpora tega tihega posrednika, angleške javnosti, zapira komunistični revolucionarni agitaciji vrata v angleško stavko.

Nasprotno pa dvigne delavsko tehtnico zelo visoko podpora organiziranega delavstva v vsej Evropi. Po vseh državah so se delavske organizacije izrekle za pomoč angleškim tovarišem. Tudi v Jugoslaviji je osrednji delavski odbor pozval svoje člane naj zbirajo prispevke. Italijansko delavstvo ni še nič reklo. Dansko delavstvo je stopilo v kratko stavko, da izkaže vzajemnost z angleškim. Na Španskem pa je vlada strogo ukazala, da mora pristaniško delavstvo pomagati pri nakladanju premoga za Anglijo. Ta pomoč pa sili g. Baldwin, da daja izjave, »kako pri srcu mu je razvoj »Trade Unions«.

Zdaj razumemo, da so posredovalni predlogi že skoraj izdelani. V prvi vrsti naj vlada prekliče odpust vseh delavcev iz službe in naj še nekaj časa izplačuje vladno pod-

no življenjsko ustanovo našega ljudstva prezirljivo zamujejo in se iz nje naravnost norčujejo. Poslovanje tržaške »Edinosti« z njenim predsednikom na čelu, ki mesece in mesece s porogljivim nasmeškom skuša pokopati »Narodni svet«, vendar ni bilo nič drugega kot ogabna burka z narodovo voljo. Tako ravnanje naj označi vsak kakor hoče, mi smo ga že.

poro, ki smo jo omenjali v prejšnjih številkah. Med tem pa naj poseben odbor hladnokrvno premotri položaj in pride z novimi predlogi.

Vsi ti predlogi pa še niso našli odprtih ušes.

Izgredi in nemiri.

Ravno nasprotno. Duhovi se vedno bolj razburjajo, kri je vedno bolj vroča. Zato skrbijo i delavci i vladni možje. Vlada je namreč izdala odredbo, da se morajo prijaviti vse zaloge papirja. Nato je skušala preprečiti dobavo papirja za glavno stavkovno glasilo »British Worker« (angleški delavec). Pa je dobila milo za drago. Delavci so napadli avtomobile, ki prevažajo vladni list, ki izhaja med stavko. »British Gazette«.

DNEVNE VESTI.

Važno za jesarje!

Novi zakon o skupščinskih pravicah na občinskih zemljiščih (usi civici) je vzbudil med našimi ljudmi veliko vzburkanje, posebno sedaj, ko se bliža 6. junij in zapade s tem dnevom zakoniti rok za prijave pri oblastvi. Ker je pravni položaj v premnogih slučajih zelo zapleten, so prizadeti posestniki zahtevali po vsej pravici, da vlada ta rok podaljša.

Ko sem prišel v Rim, sem se za stvar zanimal in lahko javim jesarjem, da MISLI VLADA resnično PODALJŠATI ROK ZA ENO LETO, tako da bi se prijave morale dokončati mesto 6. junija 1926. šele 6. junija 1927.

Potrebni zakonski odlok je dokončan in se predloži že eni prihodnjih sej ministrskega sveta v odobrenje, nakar se brž objavi v uradnem listu.

Toliko jesarjem v vednost.

V Rimu, 5. maja 1926.

Dr. Besednjak.

Vozni red.

Danes priobčujemo vozni red železnic, ki stopi v veljavo 15. t. m. Opozarjamo naročnike, naj ga lepo shranijo, ker jim bo gotovo mnogo krat prav prišel. Najbolje je, če ga prilepijo na karton in obesijo.

Na znanje.

Današnja številka je izšla s priložnostjo, ker v petek list vsled tehničnih težkoč, — v četrtek je praznik — ne bo izšel. Danes teden bomo list zato zopet opremili s prilogo.

Nov prefekt.

Dosedanji prefekt furlanske pokrajine Humbert Ricci je odpoklican s svojega mesta v notranje ministrstvo. Na njegovo mesto pride dr. Nikolaj Spadavecchia, ki je dozdaj prefektiral v Parmi. Kaj si imamo obmejni Slovenci obetati od novega oblastnika še ne vemo.

Ko so se raznesle vesti, da je vlada mobilizirala vojaštvo, je stavekovni odbor odločil, da pustijo delo še tisti delavci, ki so še pri delu. S tem bodo udarjene bolnišnice, javna zavetišča in drugi obrati, ki jih je delavstvo do danes še pustilo. Izgleda, kakor bi delavci hoteli nasprotnike izstradati. Vlada je zato v silnih skrbih. Prostovoljci, ki se oglašajo za dovažanje živil so v nevarnosti. Tako n. pr. so stavkujoči napadli kar cel vlak, ranili osebe in razbili šipe. Avtomobile z živili prebračajo, v lukah se delavci ne zganajo, da bi raztovorili ladje. Iz Irske ne prihajajo več na Angleško živila, ker nočejo morenarji odpluti. Še huje je, da so angleškimi delavcem ponudili bratsko pomoč tudi belgijski in nemški, ki ne puste nobene ladje v angleška pristanišča.

Na več krajih, posebno po Londonu, je prišlo do močnih spopadov s policijo. Prve žrtve že ležijo po bolnišnicah.

Proti takim izgredom so nastopili celo delavski voditelji sami. Mac Donald in Thomas, nekdanja ministra, se trudita, da ostane delavski boj v mejah zakona. Toda kamen se vali po klancu nizdol... Če ga bodo začele porivati še kake druge tajne sile, bo ta kamen marsikaj vničil in zmečkal.

V znanje.

»Prosvetna zveza« v Gorici nas naproša, da objavimo: Gg. Rejec Albert in Zorko Jelinčič nista nikak pooblaščenca ali odposlanca Prosvetne zveze. Toliko v znanje vsem, kjer se imenovana gospoda kot taka predstavljata ali obnašata.

Mlekarnam in zadrugam.

Opozarjamo mlekarne na sledečo važno notico, ki je bila priobčena v majski številki »Gospodarskega lista«:

Po občnem zboru

morajo zadrugé poslati:
a) Zadrugni zvezi: Zapisnik občnega zbora in računski zaključek.

b) Podprefekturi: Dva računska zaključka.

c) Sodniji: Predlog o vpisu novih članov načelstva in sprememba pravil, ako je občni zbor o tem sklepal.

č) davkariji: Računski zaključek.

Vporablajte v te namene nove dvojezične tiskovine računskih zaključkov, ki jih je založila naša Zadrugna zveza.

Novoustanovljene zadrugé morajo koj po prejemu sodnega sklepa o vpisu ustanovitev javiti pristojni podprefekturi.

Natančnejša pojasnila daje Zadrugna zveza.

Pózor!

V smislu zakona o neposrednih davkih so pri goriškem županstvu od 7. maja dalje 8 dni na vpogled seznam davčnih doklad trgovske zbornice in sicer: Glavni seznam za l. 1926. in dopolnilna seznama za l. 1924. in 1925.

»Naš Čolnič«

bo izšel tekom tedna. Dopise za prihodnjo številko pošljite do konca maja.

Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1926-27.

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo zdravi, dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki so dovršili z odličnim ali vsaj z jako dobrim uspehom ljudsko šolo; zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu poklicu. — Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani. Prošnji naj se priloži krstni list in »obiskovalno izpričevalo za sprejem v srednjo šolo«.

Starši ali njih namestniki naj prošnje s prilogami prinesejo v zavod sv. Stanislava v času od 1. do 15. junija t. l. Z njimi naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. — Maksimalna plača za dijake iz ljubljanske škofije znaša na leto 6000 Din, za dijake iz drugih škofij pa 7000 Din. Znižana se po možnosti potrebnim in revnim. — Dan sprejemnega izpita za prvošolce se naznani na rešeni prošnji. Drugo se dogovorijo osebno v zavodu.

Prošnje za sprejem v nadaljne razrede: od 2. do 4. razreda se sprejemajo najkasneje do 31. julija. Na višjo gimnazijo se sprejema le izjemoma in samo prav dobre dijake.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano
10. maja 1926.

Velika slavnost v Postojnski jami.

Na binkošno nedeljo 23. maja se bo vršila v svetovnoznani Postojnski jami svečana otvoritev nove podzemne koncertne dvorane, ki ima prostora za nad 8000 oseb. Ta dan bo izbrana godba izvajala v dvorani razne komade slavnih skladateljev. Isti dan se tudi otvori za obiskovalce nova, najlepša jama na svetu, imenovana »Rajska jama« radi bajne lepote njenih blestečih se snežnobelih kapnikov. Razsvetljena bo prvič z električno razsvetljavo. Prometno ministrstvo je dovolilo za to priliko, in sicer od 13. do 23. maja, 50% znižano vozno ceno iz vseh postaj Treh Benečij. Razen tega bo vozilo v Postojno na binkošno nedeljo osem posebnih vlakov po isti znižani ceni: iz Trsta (dva), iz Gorice, Benetk, Vidma, Pule, Reke in Rovinja.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

V »Voce di Gorizia« od 6. t. m. razpravlja neki gospod, ki bi nas Slovence očividno najraje vtopil v žlici vode, o bližajočem se imenovanju »poteštatov«. Potem ko je

skušal dokazati, da smo mi nelojalni hinavci, prihaja do zaključka, da morajo biti imenovani za »poteštate« samo pristni Italijani. Res, v srce se nam smilijo vsi oni »značajneži«, ki so se s tako vneto pogojevali, da bi prišli na poteštatovski stolček, katerega jim pa sedaj fašistovski prvak tako brezobzirno odreka. Brusili so pete, lomili hrbtnice, požirali junaško vsa ponižanja in vse naj bi bilo zaman. To je grozno! Črna nehvaležnost!

Da se ne zastrupite!

Mestno županstvo je pod hudimi kaznimi prepovedalo prodajo svežih gob po hišah. Vse gobe se morajo prinesiti na pokriti trg in tam pustiti pregledati ter le tam prodajati.

Za invalide.

Udruženje vojnih invalidov nas prosi za objavo sledečega:

Vsi vojni invalidi-poljedelci, ki imajo dosmrtno pokojnino in bi se radi poslužili ugodnosti pri nakupu zemljišč, naj vložijo do 15. junija prošnjo pri podružnici udruženja v Gorici. (Subrappresentanza dell'Opera nazionale fra invalidi di guerra, Gorizia, Via Morelli 26 pt.) Na tajništvu udruženja se dobe potrebna pojasnila vsaki dan od 9.—12. in 5.—7. ure.

Goriški izvozni trg.

V pondeljek se je otvoril goriški izvozni trg za zgodnje sadje in zelenjavo. Opozarjamo na obvestilo glede prodaje. Odslej bomo tudi po možnosti poročali o cenah in o stanju na izvoznem trgu.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 40 kvintalov črešenj. Srednja cena je bila okoli 3.10 lir. Špargljev je bilo na trgu 30 kvintalov po 4.50 kg. Graha tudi 20 kvintalov. Imamo ceno 3.20. Pojavile so se že tudi prve jagode, pa so samo za izbrane želodce, ker so po dvanaest lir.

Če bodo šli pridelki kai v inozemstvo, bo dobro, če ne so pa naši ljudje močno udarjeni.

Prodaja sadja in zelenjave na debelo.

Mestni komisar je dal razglasiti:

Kdor hoče prodajati v Gorici sadje ali zelenjavo na debelo, sme prodajati le na trgu, ki je v to določen (na Korzu, malo nižje od pokritega trga). Tržišče se odpre ob štirih zjutraj, s prodajo pa se ne sme pričeti pred šesto uro. V ta prostor imajo pristop le prodajalci, ki so plačali predpisane pristojbine. Po večah ali drugod je prodaja strogo prepovedana. To naj si zapomnijo zlasti naši Vipavci, ki vozijo v mesto zgodnje sadje.

Z 19. letom je postal doktor filozofije. Toda s tem ni bil zadovoljen; šel je še v Lovanj učiti se cerkvenega prava, dočim se je civilnega prava učil že v Kolinu. Takrat je prav zelo mučilo mladega moža težko vprašanje, kak življenski poklic naj si izbere.

Tisti čas je prodril v Nemčijo p. Peter Faber, eden izmed prvih tovarišev sv. Ignacija. Glas o njegovih uspehih v boju zoper protestantovsko krivo vero se je raznesel daleč na okoli. Peter Kanizij spoznal v poklicu tega moža svoj lastni poklic, pod njegovim vodstvom napravil duhovne vaje in vstopi v jezuitski red.

Skupno s Petrom Fabrom je začel prve boje s protestanti v Kolinu, kjer jih je tedanji nevredni nadškof podpiral. S pridigami, konferencami, javnimi debatami z voditelji krive vere in raznimi spisi je stališče luterovcev v Kolinu zelo omajal, z odstranitvijo nevrednega nadškofa, ki jo je izposloval pri papežu in tedanjem cesarju Karlu V., pa jih je ugonobil. Kolin ga je začel slaviti kot svojega največjega dobrotnika.

S temi prvimi uspehi si je pridobil Peter Kanizij velik sloves. Od-

Obotavljanje.

Tržaški »Piccolo« pravi, da je italijanski poslanik v Belgradu stopil k zunanjemu ministru Ninčiču in ga povprašal, zakaj še ni skupščina sprejela in odobrila nettunskih pogodb. Ninčič je na to vprašanje odvrnil, da je temu krivo vedno premrejanje ministrov.

Amerikanec je prvi.

Na severni tečaj letijo Amundsen s svojo »Norge« in dva Amerikanci Byrd in Wilkins. Neokretni velikan »Norge« je čakal ugodnega vremena prej pri Leningradu in do včeraj pa na Svalbardskem otočju. Te zamude svojih tekmecev je izrabil poročnik Byrd, ki je poletel na severni tečaj in se že vrnil. Ta vest pa še ni popolnoma trdna.

Nemška kriza.

Zadnjič smo že na kratko povedali, da se v Nemčiji tepejo zastran barv na republikanski in monarhistični zastavi. Ta boj, ki je zelo zanimiv, bo morda stal sedanjo vlado, če ne celo samega Hindenburga, precej. Prihodnjič ga bomo natančneje opisali, ker je danes premalo prostora.

Društvo narodov.

Sedanji predsednik sveta v Društvu narodov Japonec Ishii je sklical zborovanje za 6. septembra. Na sporedu so vprašanja o sprejemu Nemčije v Društvo, svetovna gospodarska konferenca in razoroževanje. Slednjo točko imajo zmeraj na jeziku tiste velesile, ki pri tem mislijo na razorožitev majhnih držav.

To smo lepili!

Letos bo več kot en milijon Amerikancev prišlo gledat nas Evropejce. Imajo pač dolarje.

Leteli bomo.

Podtajnik za zrakoplovstvo general Bonzani je povedal, da bo naša država zgradila 600 novih letal.

Mestne novice.

Naročnikom in čitateljem

sporočamo, da je bila današnja priloga z voznim redom zaplenjena. Oblastvo hoče imeti italijanska poštajna imena. Vozni red in članek »Glas ljudstva«, ki ga omenjamo v uvodniku, pride prihodnjič.

»Nekdaj v starih časih...«

poje narodna pesem, »je res prav lušno b'lo«. Tako so si mislili pred dvema dnevoma stalni gostje v najboljši goriški kavarni na Korzu. Posebno zgornji kot, kjer se shajajo visoki gospodje iz starih dobrih časov. Pa tudi drugi še mlajši gospodje, ki danes vsi iz se-

be nosijo na suknji nove znake, pri nekdanjih vojaških paradah pa so hiteli v Panovec po hrastova peresa. Reč je bila pa taka: Kavarar, kakor pač vsak, skuša čim več gostov privabiti v svoje prostore. Pa je naročil radio-aparat, da si gostje pomagajo pri prebavljanju z zvoki poskočnic iz daljnih krajev. Naenkrat zadonijo po kavarni glasovi himne »Bog ohrani...« iz aparata. Peli so jo baš na Dunaju. Vse začne stegovati vratove. Kavarnar hiti ves zbežan k aparatu in ga ustavi. Čez hip pa se že naslanjajo gostje ob »Nino non far lo stupido...«

»Tako je no,« je zavzdihnil neki glas ob oknu, »zgodovina se ponavlja.«

Splošno slovensko žensko društvo v Gorici

vpripori tekom meseca maja s sodelovanjem solistin ženskega zboru in orkestra »Pevskega in glasbenega društva« spevoigro »Snegulčica«. Dan se objavi v kratkem

Do kdaj morate plačati vinski davek?

Mnogi vprašujejo tajništvo Kmečko - delavske zveze, ali bodo morali plačati vinski davek in kdaj? Finančna intendantca v Vidmu je po posredovanju poslanca Besednjaka odločila prisilno izterjevanje zastalega vinskega davka do 30. junija 1926. Naši kraji morajo plačati vsega vinskega davka 1.225.143 lir. Do danes je bilo vplačanega vinskega davka samo lir 100.000. Več kot milijon davka bo treba plačati do 30. junija 1926. Največ davka mora plačati Dornberg in sicer 135.000 lir, Rihenberg 129.000, Šmarje 94.000 itd. Tajnik dr. Biteznič je poskusil pretekli teden doseči pri finančni intendantci v Vidmu da bi dovolila še daljši odlog in odpisala 10% nadtakso. Toda finančna intendantca je izjavila, da ne more dovoliti nadaljnjega odloga. Če ne bodo prizadeti vplačali vinskega davka do 30. junija, potem bo kr. carinarna prisiljena zastali davek izterjati potom sodnije, kar bi povzročilo prizadetim davkoplačevalcem znatne stroške. Da prihranimo našim ljudem brezpotrebne stroške, smo prisiljeni tudi od svoje strani svetovati, da plačajo prizadeti zastali vinski davek do 30. junija 1926. Istotako naj plačajo tudi 10% nadtakso, ker je finančna intendantca ne more in noče odpisati. 10% nadtaksa so po mnenju finančne intendantce nekake obresti, ker bi moral biti plačan vinski davek v celoti že l. 1924.

Tajništvo.

Sv. Peter Kanizij.

Zadnjič smo priobčili spored slovesnosti na čast sv. Petru Kaniziju, ki se bodo vršile pri Sv. Ignaciju v Gorici od 13. do 16. t. m. Danes prinašamo kratko sliko njegovega življenja.

Ta veliki mož se je rodil na dan prikazanja sv. nadangela Mihaela dne 8. maja l. 1521., t. j. tistega leta, ko je v Nemčiji odpadel od Kristusa kerkve prevzetni menih Martin Luter in ko je v Španiji zapustil svetno vojsko vitez Ignacij Lojolski, da postane ustanovitelj in voditelj nove božje vojske. Njegovo rojstno mesto je Nimvegen na Nizozemskem, ki je imel kot glavno mesto nemške vojvodine Geldern takrat popolnoma nemški značaj. Peter Kanizij se je sam v svojem življenju ponovno imenoval Nemec.

Šole je začel v domačem mestu, v 13. letu pa je šel študirat v Kolin, ki je tudi že bil precej okužen od Lutrove krive vere. Silno učeni in pobožni duhovnik Nikolaj Esch je obvaroval darovitega Petra, da ni zašel v zanke krivovercev, ki so ga skušali pridobiti zase.

slej ni imel več pokoja, vsi so skušali izrabiti njegove sijajne sposobnosti. L. 1547. ga najdemo kot izvrstnega bogoslovca na cerkvenem zboru v Trientu, potem v Firencah, v Rimu, v Mesini, kjer je pomagal otvoriti nov jezuitski koleg na katerem je poučeval govornišvo.

Toda Peter Kanizij je bil določen od božje previdnosti za drugega apostola Nemčije. Zato ga kmalu najdemo zopet tam, in sicer kot profesorja na ingolstadtški univerzi. Toda prej je še moral napraviti doktorat iz bogoslovja na univerzi v Bologni. V Ingolstadtju je čakalo Petra Kanizija zelo težko delo, ker so bili tudi profesorji skoraj vsi okuženi od krive vere in vse prej kot resnični učenjaki. O njih pravi Peter K., da učijo po navdihu same strasti in domišljije.

Svetni in cerkveni knezi vseh katoliških dežel so neprestano nadlegovali rektorja ingolstadtške univerze, naj jim pride na pomoč.

Ferdinandu, avstrijskemu kralju se je posrečilo, da je dobil Petra Kanizija za nekoliko časa na Dunaj. Postal je dekan dunajske univerze.

Toda nikakor se ni omejil le na

šolo. 250 župnij je bilo takrat v Avstriji brez dušnih pastirjev. Vsem tem je postal ljubezniv učitelj in tolažnik. Navdušenje zanj je bilo tako splošno, da mu je moral sam sv. Ignacij priti na pomoč, da se je rešil časti dunajskega škofa.

V tisti dobi je spisal svoj slaveni katekizem, o katerem je rekel bl. kardinal Bellarmin, da bi on svoje ga ne spisal, če bi bil Kanizijevega poznan.

L. 1555. je bil pozvan na Češko, ki je bila takrat nekak brlog vseh tedanjih krivih ver. Tam je ustanovil jezuitski koleg in je tudi zelo mnogo vernikov spet navdušil za katoliški nauk kot praški stolni pridigar.

Malo pred odhodom na Češko je postal p. Kanizij provincial severnih nemških pokrajin. Po povratku iz Češke ga vidimo zopet kot neumornega delavca zdaj tu, zdaj tam na prostranem nemškem ozemlju. V verskih razgovorih v Wormsu l. 1557. je Peter Kanizij z občeudovanja vredno spretnostjo in učnostjo pognal v kozji rog protestantovske voditelje z Melanchtonom na čelu.

L. 1558. se je trudil na Poljskem,

Kaj je novega na deželi?

Iz Podgore.

V nedeljo bodo igrali diletanti našega »Prosvetnega društva« Medvedovo štiridejanko »Stari in mladi«. Predstava se bo vršila v Bregantovi dvorani ob 4½ popoldne. Upamo na obilno vdeležbo. Na vsi denje!

Dornberg.

Zadnje nedeljo smo imeli pri nas dramatični tečaj za društva vključena v spodnjepivavsko okrožje. Odziv od strani društev je bil točen in je bilo število naših podželskih prosvetnih delavcev, ki so pazno sledili izvajanjem predavateljev, prav častno. Škoda samo, da je bil čas prekratek. Popoldne nas je obiskala goriška »Mladika«, ki je vpriporila na odru naše »Čitalnice« zanimivo trodejanko: »Svetiljka na oknu«. Goriški igralci so se res potrudili in so nam nudili mnogo vžitka. Občinstvo je bilo zadovoljno in polno hvale.

Renče.

Strokovno nad. šola za zidarje v Renčah je sklenila šol. leto 1925-26. v nedeljo 9. maja ob 10. uri. S sklepom je bila združena razstava šolskih izdelkov, ki je bila odprta le ta dan.

Solkani.

(Izgubljeno.) Neka oseba je našla v ulici Via Camposanto zlato zapestno žensko uro. Kdor jo je izgubil, naj se zgasi pri Jakin Mariji, Solkan-Ščedne 105, kjer dobi uro proti postavnici najdenini nazaj.

Avče.

Te dni nas zapušča gospodična Slavica Kuzma, poštna uradnica, ki je bila pri vseh vaščanih izredno priljubljena, posebno pa med člani Prosv. društva. Ves čas svojega bivanja v Avčah je poučevala s posebno požrtvovalnostjo društveni pevski zbor. Izrekamo jej za njene zasluge najsrčnejšo zahvalo in jo bomo ohranili v najprijaznejšem spominu.

Planina pri Vipavi.

Pred par tedni smo se poslavljalji od prijatelja Jožefa Kobala, ki je odhajal k vojakom daleč tja dol v Brešijo. Pozdravljali smo se zadnjikrat z njim, ker došla nam je nepričakovana vest, da je — umrl 30. aprila. Bil je zelo miroljubnega značaja in zato splošno vsem priljubljen. Prej je delal v ajdovski predilnici, kar je gotovo pripomoglo k njegovi prerani smrti. Poživaj v miru in lahka naj ti bo zemlja daleč od tvoje rojstne vasi. Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje! — K —

da bi pripravil svojemu redu tudi tam rodovitna tla. Mislil je tudi na Rusko, kamor naj bi njegovi so-bratje zanesli novo ljubezen do edino prave Kristusove cerkve. Deset let pozneje je sprejel v kolegij v Dillingenu 17-letnega poljskega plemiča Stanislava Kostko, ki ga vsi poznamo kot ljubeznivega mladinskega svetnika.

Do l. 1580. je Peter Kanizij stalno na potovanju od konca do kraja nemških dežel: ustanavlja jezuitske kolege, pridiga, poučuje stare in mlade, ustanavlja vsepovsod Marijine družbe, deli sv. zakramente preprostim in plemičem, debatira z neučenjaki in jih vrača zopet v naročje kat. Cerkve, pomaga z dobrim svetom ustmeno in pismeno svetnim vladarjem in najvišjim cerkvenim dostojanstvenikom, da je celo sv. očetu samemu zelo koristne pobude, poleg tega pa brani katoliške resnice z daljšimi in krajšimi spisi.

L. 1580. se napoti v Švico, da ustanovi v Freiburgu jezuitski red. Tu di tam je skušal biti vsem vse, prav »tovorno živinč« božje, do smrti l. 1597.

Odmerjeni prostor smo že izpolnili, pa le moramo priznati, da

Dolenje pod Planino.

Naprosajo se župni uradi in vsi, ki bi kaj vedeli o fantu Jožefu Cergoju, da to sporoče njegovemu očetu Jožefu Cergoju, Dolenje št. 23, Ajdovščina. Fant je star sedemnajst let in je služil lansko leto pri g. Ozbiču v Štjaku, nato nekaj časa v Divači, odkoder je pobegnil neznan kam.

Livek.

V 34. št. »G. S.« je bil dopis o zaspanosti v našem fantovskem odseku.

Resnici na ljubo bodi pa povedano: fantovski večeri se vršijo vsako soboto. Pri društvenih prireditvah (javnih) pa sodeluje odsek v kolikor je odsek. Sicer pa je po splošnem mnenju dosti bolj potrebna poučnih sestankov in fantovskih večerov kot pa javnih nastopov. Dopisnik bržkone tega še ne ve. Na predavanje 15. t. m. dopisnika že danes vabimo. Omenim naj tudi, da prihaja k nam okrog 60 »Straž« in ne samo nekaj. Dopisnika prosim, naj v bodoče premisli, predno kaj napiše.

Šturm Anton, nač. fant. odseka.

Gaberje na Vipavskem.

16. t. m. ob 3. uri popoldne bo pri nas velika okrožna pevka prireditve. Pojejo zbori iz Gor. Branice, Rihemberka, Brji, Šmarji in Gaberja. Med odmori svira šmarrenska godba.

Ukve na Koroškem.

Zopet moremo poročati veselo in žalostno iz Kanalske doline. Lepi maj je letos mrzel in deževen, da moremo le s težavo zorati in posaditi. — Dne 6. maja je Bog z žalostjo obiskal Mokarjevo družino. Umrla je na pljučnici skrbna mati Katarina Kolerič v svojem 42. letu in zapustila žalujočega moža ter desetero otrok. Kot članice se je je Mar. družba pri sv. maši in pri pogrebu lepo skupno spominjala. Vse njeno življenje je bilo delo in trud. Naj živa zdaj na božjem Sreču večni mir! Med pogrebom v soboto zvečer je snežilo kot sredi zime. — Naši možje razpravljajo o napeljavah elektrike kot jo imajo sosedne vasi. — Dne 25. aprila je M. Vrtec vpriporil »Deklico s tamburico«. Igra je izpadla dobro. Deklice zaslužijo temvečjo pohvalo, ker se na ta način priučijo tudi svojemu materinemu jeziku, katerega v šoli nič ne slišijo. Prireditve je zaključila Mar. družba s šaloigro »Strahovi«. — Na velikonočni ponedeljek sta se Mar. družba in vrtec odpeljali na 6 vozovih na izlet na

o sv. Petru Kaniziju nismo prav za prav nič povedali — tako ogromno je njegovo delo, tako veliko in sveto njegovo življenje.

Da dobijo naši bralci vsaj malo sliko o literarnem delu tega moža, naj samo kratko omenimo, da je izdal dolgo vrsto knjig starih cerkvenih očetov, da je zapustil tri in trideset debelih knjig cerkvenih govorov, osem knjig po 1000 strani važnih pisem, poleg obsežnega in zelo globoko zasnovanega katekizma še 5 knjig po 400 strani o bl. Devici Mariji in veliko delo o sv. Janezu Krstniku. To so najvažnejši njegovi spisi, a izdal je še mnogo drugih manjših del moralne, ascezične, liturgične in hagiografske vsebine.

Skratka, sv. Peter Kanizij je bil kot apostol, učenjak, govornik in svetnik tako velik, da mu v vsakem stoletju ne najdemo enakega. Zato je prav, da ga tudi mi slavimo, da ob njegovem zgledu tudi mi vzljubimo delo in žrtve za Boga in narod, da ob pogledu na svetega in orjaško vztrajnega moža tudi mi zrastemo in postanemo le še bolj vztrajni.

Pontebo, kjer so pri procesiji, menjaje se z domačini, prepevali naše Marijine in velikonočne pesmi. Te cerkvene slovesnosti na Pontebici sta se vdeležila tudi cerkvena pevska zbor iz Žabnic in Ovčje vasi. Dasi imajo tudi Italijani lepe pesmi, vendar naše petje vedno radi poslušajo.

Iz Zalošč pri Dornbergu.

V nedeljo 2. maja je vpriporilo tukajšnje dramatično društvo poleg treh deklamacij in petja, vzgojno-poučno igro »Tri sestre«. Ena največjih napak, ki sem jo opazil pri večini igralcev je bilo večkratno nepravilno dviganje in padanje z glasom, kar je delalo igro včasih dolgočasno in enolično. Geste so bile pomanjkljive, zato bi bilo potrebno, da se igralci v igro bolj vživijo, kar je pa brez večkratnih vaj nemogoče doseči. Igranje na prostem je igralce tuptam precej motilo, tudi neprikladen oder ni bil brez vpliva. Rečem pa lahko, da so igralci kljub napakam rešili vloge dobro. Pokazali so z nastopom veliko dobre volje in smisla za igranje, posebno če se pomisli, da se tuk. društvo bori z mnogoterimi težavami. Zato vsa čast in priznanje vrlim fantom in dekletom! Menda ne bo odveč če se pohvalno izrazim o petju in deklamacijah, posebno pa naj omenim šestletno deklico, ki je svojo deklamacijo tako ljubko prednašala. — Udeležba pri igri je bila povoljna. Igra je napravila na vse najboljše utis. Naj končno omenim še to pa brez zamere, da so se naši najbližji sosedje Dornberžani udeležili v silno pičlem številu naše prireditve, bilo jih je 11. Ne vem ali vsled prevelike oddaljenosti ali kaj?! Seveda, razdalja iz Dornberga do Zalošč je precejšnja: celih pet minut! Mislim, da moramo imeti v današnjih težkih časih več smisla za medsebojno društveno pomoč. — Na svidenje pri prihodnji tamkajšnji prireditvi! Zaloščani, le hvala bro po začrtani poti! Bog živi! Opazovalec.

Listnica Kmetско-delavske zveze in političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Šavli Tereza, Vrsno: Vaša pokojninska prošnja se nahaja pri likvidacijskem uradu; upati je, da bo prošnja ugodno rešena.
2. Mučič Cec., Štandrež 160: Isto kot v prvem slučaju.
3. Volk Fran., Renče št. 206: Vam je bila odbita pokojninska prošnja z odlokom št. 333657. Proti negativnem odloku ste vložili rekurz. Rekurz ste morate počakati, ker leži pri Corte dei Conti 22.000 enakih rekurzov. Podrezali smo, da bo rekurz čimprej rešen.
4. Brajnik Rozalija, Vrtojba 299: Zglasite se ob priliki zaradi Vaše pokojninske prošnje v tajništvo!
5. Boštjančič Franc, Vrtojba št. 352: Vaša prošnja se ravno kar rešuje. Manjkajo pa še dokumenti, ki jih je komisija zahtevala od županstva dne 12. januarja t. l. Podrežite pri županstvu, da odpošlje čimprej zahtevane dokumente.
6. Terpin Mar., Podgora št. 105: V kratkem dobite pokojninsko knjižico s pravilnim imenom.
7. Jug Margerita, Selo pri Černičah: Vam je bila nakazana pokojnina pod št. 2033243 v znesku lir 956.10 letnih. Plačilni nalog je bil tudi že odposlan zakladnemu nadzornstvu v Vidmu dne 4. maja 1926. Ko imate opravke v Gorici, zglasite se v tajništvo.
8. Komel Mar., Ajševica št. 166: Vam je bila priznana pokojnina lir 1029 letnih z odlokom št. 43335 od 18. II. 1926. Pokojninska knjižica je bila tudi že odposlana zakladnemu nadzornstvu v Vidmu.
9. Čufar Tereza, Hudajužna št. 33: Vam je bila odbita pokojnina, ker Vaš mož ni bil vojak.
10. M. I., Selo: Tajništvo je po-

sredovalo pretekli teden zaradi 9000 lir davka, ki bi ga morala plačati zadruha. Treba bo vložiti pismeno vlogo, na kar bo zadeva skoro gotovo ugodno rešena. Radi točnosti Vas prosimo, da nam sporočite pismo ali pa ustmeno, kateri kmetje so davek že plačali in kateri so prešli do danes samo plačilne naloge. Prepričali smo se tudi pri karinarnici v Vidmu, da so nekateri kmetje v seznamu davkoplačevalcev, ki ga je prejela v zadnjem času občina od carinarne. Pošljite nam naprosene podatke takoj, da vložimo čimprej pismeno vlogo pri videmski finančni intendanci.

Tajništvo.

Listnica uredništva.

P. P., Bovec, 102: Ime dotičnega trgovca objavimo, če se podpišete tudi v listu; sicer izgleda nemoško.

Darovi.

Za »Alojzijevešče«: Na svatbi gosp. Franca Bavčerja in g. Francke Jurca nabralo veselo omizje 64 lir. Prisrčna hvala!

Za Slovensko sirotišče: P. n. Okrajna posojilnica v Ajdovščini 100 L; Tržaška posojilnica in hranilnica 200 L; N. N. 30 L; Dolski lovski klub v Zavracu nabral 28 L; T. V. 10 L. Srčna hvala!

ZAHVALA.*)

Podpisani se tem potom najto-pleje zahvaljujem g. Marangoni-ju zdravniku iz Kobarida, kateri mi je s svojo požrtvovalnostjo ozdravil ženo in sina ter ga občinstvu toplo priporočam.

Sužid, 8. maja 1926.

Žuber Ivan, Sužid št. 2.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

OBČNI ZBOR

»Ljudske posojilnice« v Nabrežini, v. z. z. n. j.

se bo vršil dne 16. maja t. l. v farovžu ob 13. uri z običajnim dnevnim redom.

Ker bo z občnim zborom združeno obenem gospodarsko predavanje, se želi, da se člani vdeležijo tega občnega zbora polnoštevilno.

Odbor.

Pisarna za delitev skupnih zemljišč, obč. pašnikov in gozdov v Gorici, Corso V. E. III — 19 — v hiši Hipotečnega zavoda daje brezplačne informacije ter je odprta SAMO OB ČETRTHIH.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem se preselil iz Vel. Zabelj v Avče (gostilna in trgovina Gabrijelčič). Rudolf Štokelj, zastopnik zavarovalnice »Mir« (»La Pace«).

Na prodaj je posestvo obstoječe iz enonadstropnega gospod. poslopija, zemljišča, travnika, njiv in gozda. Več pove občinski urad v Dornbergu.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija dr. A. DE FIORI

V GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Zobozdravnik

Dr. L. MERMOLJA

GORICA - - Travniki 5/II.
(Piazza della Vittoria)

Podpisana Zadrúžna zveza nazna-
nja, da ima v zalogi večjo količino
prvovrstnih kos znamke
Vulkan in Triglav,

ki jih pozna marsikdo že iz pred-
vojne dobe. Razen tega se dobijo
pri podpisani Zvezi

dobre osle (brusi)
za brušenje kos.

Kdor želi imeti dobro koso in do-
bro oslo, naj jo kupi pri

Zadrúžni zvezi v Gorici,
Corso Verdi 37.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE
ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več
let asistent zobozdravnika dr. ja Pikla. Labo-
ratorij otvoren že leta 1918.— Sprejema od
9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah
in praznikih od 9. do 12.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Rosso« 18. V. 1926.

»Conte Biancamano« 28. 5. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Giovanna« 18. 6. 1926.

»Conte Verde« 26. 6. 1926.

»Principessa Maria« 29. 7. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v
13½ dneh;

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 22. 6. 1926.

Informacije daje in sprejema pred-
naročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Zdravnik za zobe in usta

Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu
v Gorici, na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa
tudi v Ajdovščini šte. 146
nasproti Ljudskemu vrtu.

TROPINOVEC,

pristni, dobite vedno v vsaki množini
pri »Zadrúžni žganjekuhi« v Dornbergu

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsako-
vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suhna.
Blago solidno! Cene zmerne!

Andrej Mavrič

Gorica - Via Carducci 3

Podružnica: Krmin - Via Principe Umberto

Velika zaloga moškega in
ženskega sukna in perila iz
domačih in čeških tovarn.
Opreme za novoporočence,
izgotovljene obleke. □ □ □
Lastna krojačnica sprejema
vsako naročilo za moške in
ženske in je izvrši točno. Za
vsako naročilo se jamči.

ANDREJ MAVRIČ

Znižane cene

Znižane cene

— Prenovljena prodaja tkanin na račun NARODNE ZVEZE TOVARNARJEV

Po znižanih cenah

(AL RIBASSO)

VIDEM - - Via Savorgnana 5 [vokal Via Cavour] - - UDINE

Vse tkanine vseh vrst razstavljene na vzorčnem velesejmu
v Milanu so bile nabavljene za našo družbo in določene
za podružnico v Milanu. Razprodaja te velike zaloge se
je pričela **v pondeljek 10. maja** po znatno zni-
žanih cenah, nadzoruje jo glavni ravnatelj centrale v Milanu.

Bogata izbira blaga za gospode in gospe. — Žamet za lovce. — Izgotovljeno perilo. — Platno. — Gobasto tkano blago za gospode.
Platno in bombaževina v vseh visočinah. — Prtenina. — Brisače in servijeti »Fiandra«. — Pletenine iz lanu in bombaža. — Tepihi.
Prsni oklepi iz jute in koko. — Zavesa. — Blago za mobilije. — Posteljna pregrinjala in kuverte v vseh merah.
Dvošivi. — Opreme za neveste. — Popolne oprave za prenočišča, zavode in internate. — Izdelane blazine iz žime in volne.

OPOMBA: Blago, ki ne ugaja naj si bo glede kvalitete ali cene se sprejme nazaj.

Vstop prost brez obveznega nakupa.

STALNE CENE

Poseben popust razprodajalcem.

VIDEM - Via Savorgnana 5 - VIDEM